Požadujeme zpřístupnění domu soustředěné péče všem důchodcům

Občanské fórum v Rožnově

Rožnov 89

17 11 19

Rožnov 89 # Panely s příběhy roku 1989 v Rožnově pod Radhoštěm směřujícími k sametové revoluci najdete na těchto místech (nebo na http://roznov89.knir.cz):

1 **Několik vět** – u krytého bazénu
2 **Generální stávka** – před Teslou
3 **Charta 77** – autobusové nádraží
4 **První máj** – křižovatka u Rosavy
5 **Incident** – Nádražní ulice
6 **Akce Říman** – Nádražní ulice
7 **Demonstrace** – Masarykovo náměstí
8 **Občanské fórum** – PRÁVĚ ČTETE
9 **Památník** – Masarykovo náměstí
10 **Volby** – Masarykovo náměstí

Činoherák

Občanské fórum vzniklo 19. listopadu 1989 v pražském Činoherním klubu, dva dny po zásahu na Národní třídě, jako spontánní hnutí občanů, jako „mluvčí té části československé veřejnosti, která je stále kritičtější k politice současného československého vedení a která byla v těchto dnech hluboce otřesena brutálním masakrem pokojně manifestujících studentů". V hnutí se sjednotili nezávislé iniciativy, představitelé církví, uměleckých svazů a další občané usilující o pokojnou změnu režimu prostřednictvím vyjednávání se státní mocí.

Konec vlády jedné strany!

V naprosté otevřenosti [OF] byla jeho (počáteční) síla, ale i (pozdější) slabost.

Jiří Suk, 2003

Cíle

Základním cílem hnutí bylo otevření prostoru pro vznik politického pluralismu a uspořádání svobodných voleb. OF se záhy postavilo do čela demonstrací na Václavském náměstí a na Letenské pláni, vyzvalo občany ke generální stávce a zahájilo rozhovory s představiteli státu. Neformální hlavou hnutí se stal nejznámější československý disident Václav Havel. Záhy začala spontánně vznikat regionální a místní Občanská fóra. Na Slovensku bylo obdobou OF hnutí Verejnosť proti násiliu (VPN).

Rožnof

V Rožnově vzniklo ke konci listopadu 1989 několik Občanských fór. Nejvýraznější byla OF ve státním podniku Tesla (založeno před 29. listopadem) a tzv. městská koordinační skupina OF (ustavena 1. prosince). Fóra vznikala i v dalších podnicích.

Co chce OF v Rožnově

Dne 3. prosince vydala koordinační skupina rožnovského OF prohlášení, v němž se přihlásila k podpoře programových zásad pražského OF z 26. listopadu [Co chceme] i jeho následným požadavkům. Občanská fóra se pochopitelně zabývala i akutními problémy v daném městě. V Rožnově kladlo OF na tehdejší představitele moci a instituce tyto požadavky:
„1. Okamžitá realizace změn článku 16 ústavy na všech školách v Rožnově, zejména na gymnáziu [tj. ‚Veškerá kulturní politika v Československu, rozvoj vzdělání, výchova a vyučování jsou vedeny v duchu vědeckého světového názoru, marxismu-leninismu, a v těsném spojení se životem a prací lidu.' Ústava ČSSR z roku 1960].
2. Okamžité odvolání zákazu o vystupování umělců, signatářů Několika vět vydaného ředitelem Domu kultury ROH.
3. Požadujeme zpřístupnění domu soustředěné péče všem důchodcům, nejen zasloužilým členům KSČ.
4. Okamžitě provést kontrolu dodržení odzbrojení Lidových milic.
5. Vyzýváme základní organizace KSČ, aby přesunuly svoji činnost mimo pracoviště."

Kde bylo?

Koordinační skupina rožnovského OF sídlila od začátku prosince v Sokolské ulici č. p. 56, v prostorech bývalého agitačního střediska, kde fungovala pravidelná denní služba a bylo zde možné získat informace o aktuálním dění, předat zprávy o vlastní činnosti a navázat kontakt s pražským koordinačním centrem OF.

Co chceme

„Naše země se ocitla v hluboké morální, duchovní, ekologické, sociální, ekonomické a politické krizi. Tato krize je svědectvím neúčinnosti dosavadního politického a ekonomického systému. Byly vyřazeny téměř všechny mechanismy nezbytné pro to, aby společnost vhodně reagovala na měnící se vnitřní i vnější podmínky. Po dlouhá desetiletí se nerespektovala samozřejmá zásada: kdo má pravomoc, musí nést i odpovědnost. Všechny tři základní moci ve státě – moc zákonodárná, výkonná a soudní – splynuly v rukou úzké vládnoucí skupiny, složené téměř výhradně ze členů KSČ. Tím byly rozvráceny základy právního státu.
Monopol KSČ na obsazování všech významných míst vytváří nespravedlivý vazalský systém, který ochromuje celou společnost. Lidé jsou tak odsouzeni k roli pouhých vykonavatelů příkazů mocných. Je jim upírána řada základních lidských, občanských a politických práv.
Direktivní systém centrálního řízení národního hospodářství očividně selhal. Slíbená přestavba hospodářského mechanismu je pomalá, nedůsledná a není provázena nezbytnými politickými změnami.
Tyto problémy se nevyřeší záměnou osob v mocenských pozicích, nebo odchodem několika politiků z veřejného života. […]" (Programové zásady Občanského fóra, 26. listopadu 1989)

Večery dialogu

Ve dnech 12. a 20. prosince 1989 zorganizovalo rožnovské OF Večery dialogu rožnovské veřejnosti v sále Společenského domu, kde občané kladli otázky představitelům města i vedení podniků Tesla a Loana.

Prázdný trezor

V pátek 15. prosince proběhla v Tesle Rožnov kontrola závodního skladu Lidových milic. Kontrolní komise našla již jen prázdný trezor. Všechny zbraně byly 2. prosince odvezeny a řádné předávací protokoly chyběly.

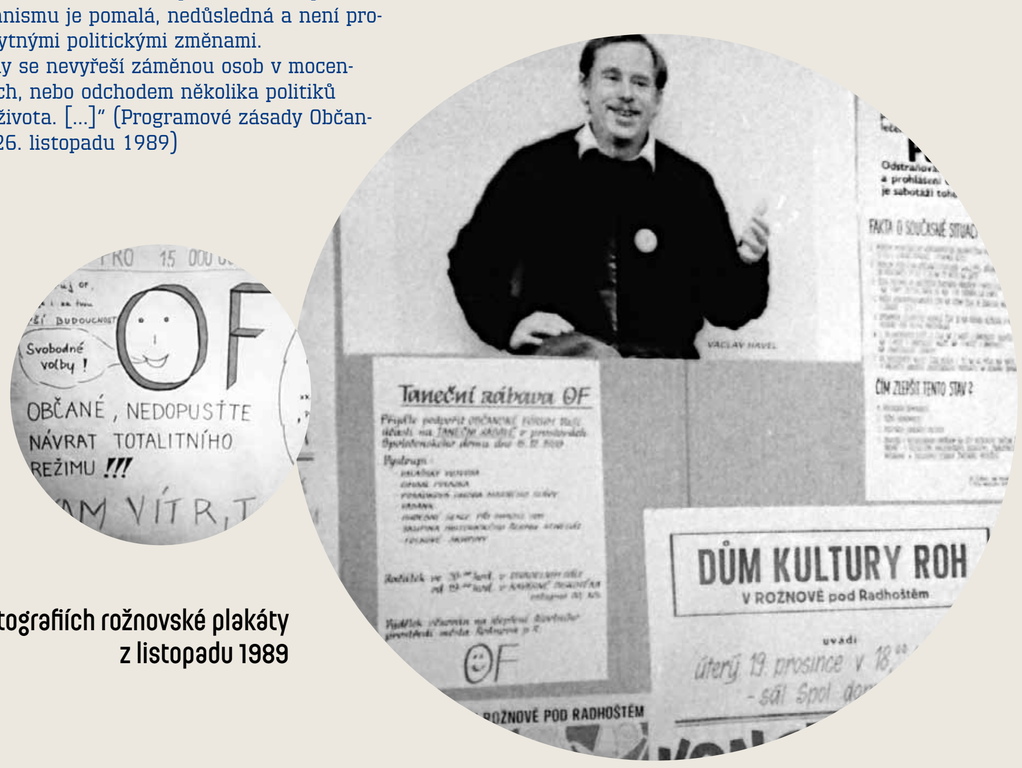

Na fotografiích rožnovské plakáty z listopadu 1989

Rezignace radních

Ve středu 13. prosince rezignovala pod tlakem listopadových událostí stávající rada městského národního výboru (dnes zastupitelstva) a ze stávajících poslanců (dnes zastupitelů) byla zvolena rada nová, se staronovým předsedou (dnes starostou) JUDr. Jaroslavem Kubínem.

Další cesty OF

V prvních svobodných volbách 8. a 9. června 1990 získalo v Rožnově Občanské fórum 65 % hlasů. Na celostátní úrovni se hnutí postupně štěpilo na různé názorové proudy. Na podzim 1990 byl jeho prvním a posledním předsedou zvolen Václav Klaus, který zahájil proměnu OF v politickou stranu. OF zaniklo v únoru 1991 a vzešly z něj Občanská demokratická strana (ODS) a Občanské hnutí (OH).

Máte k příběhům Rožnov 89 doplnění, vzpomínky, dokumenty? Napište nám na: roznov89@knir.cz

http://roznov89.knir.cz

Výstavu Rožnov 89 vytvořily: Městská knihovna v Rožnově pod Radhoštěm, Fujaré, z. s., a Valašské muzeum v přírodě. **Texty a výběr dokumentů:** Honza Petružela a Matouš Turza. **Koncepce a grafické zpracování:** Honza Petružela. **Citace:** Suk, Jiří. Labyrintem revoluce. Praha, 2003, s. 65; Prohlášení Občanského fóra města Rožnov 3. 12. 1989. **Fotografie:** soukromý archiv Ivy a Ivana Fialkových.